

**Uzasadnienie odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany
*Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013***

Zarząd Województwa Pomorskiego, na posiedzeniu w dniu 1 czerwca br. podjął uchwałę nr 675/323/10 w sprawie przyjęcia projektu zmiany RPO WP, zatwierdzonego decyzją nr K(2007)4209 Komisji Wspólnot Europejskich z dnia 4 września 2007 r.

Zmiany proponowane w RPO WP wynikają z przesłanek wskazanych w art. 33 ust. 1 lit. b i d rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. i są ukierunkowane na pełniejsze uwzględnienie zmiany w priorytetach regionalnych oraz mają na celu wyeliminowanie trudności związanych z realizacją Programu. Zmiany RPO WP dotyczą trzech obszarów:

- 1) dostosowania treści Programu do uwarunkowań realizacji Inicjatywy JESSICA;
- 2) aktualizacji listy obszarów słabych strukturalnie;
- 3) dostosowania opisu przepływów finansowych do nowych przepisów ustawy o finansach publicznych.

Zmiany polegające na dostosowaniu treści Programu do uwarunkowań realizacji Inicjatywy JESSICA dotyczą modyfikacji opisu Osi Priorytetowej 3. *Funkcje miejskie i metropolitalne* oraz planu finansowego Programu, w tym szacunkowej tabeli finansowej w podziale na Osi Priorytetowe oraz źródła finansowania, a także indykatywnego podziału środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) na kategorie interwencji.

Środki te zostaną przeznaczone na realizację Inicjatywy JESSICA (*Joint European Support for Sustainable Development In City Areas – Wspólne Europejskie Wsparcie na rzecz Zrównoważonych Inwestycji w Obszarach Miejskich*), która jest zwrotnym instrumentem wspierania projektów w miastach.

W stosunku do dotychczasowej treści RPO WP zmiana ma charakter techniczny i polega na wprowadzeniu innego – opartego o instrumenty zwrotne – sposobu wdrażania Osi Priorytetowej 3. *Funkcje miejskie i metropolitalne*. Zmianie tej towarzyszy przesunięcie części środków z Osi Priorytetowej 1. *Rozwój i innowacje w MŚP*, Osi Priorytetowej 2. *Społeczeństwo wiedzy* oraz Osi Priorytetowej 5. *Środowisko i energetyka przyjazna środowisku* do Osi Priorytetowej 3. *Funkcje miejskie i metropolitalne* (łącznie wartość przesunięć pomiędzy Osiami wynosi 34,1 mln EUR, tj. około 4% środków EFRR w Programie). Poza przesunięciem środków, zmiana dotyczy również włączenia do Osi Priorytetowej 3. *Funkcje miejskie i metropolitalne* wybranych typów projektów dotychczas realizowanych w Osi Priorytetowej 1 i 5 (dotyczy przedsięwzięć w zakresie wsparcia instytucji otoczenia biznesu oraz zwiększania efektywności energetycznej i rozwoju energetyki opartej na źródłach odnawialnych w miastach).

Nie przewiduje się wspierania w Programie nowych typów przedsięwzięć, nieuwzględnionych dotychczas w RPO WP, co nie powoduje potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny ich oddziaływania na środowisko.

Modyfikacja Programu w powyższym zakresie ma na celu wzmocnienie efektywności i stopnia koncentracji interwencji publicznej w ramach RPO WP poprzez zwiększenie skali pozadotacyjnych (zwrotnych) form finansowania rozwoju funkcji miejskich i metropolitalnych.

Obszary słabe strukturalnie zostały określone w RPO WP na poziomie gmin (NTS V) i zdefiniowane jako charakteryzujące się niekorzystnymi wskaźnikami w zakresie: dochodów własnych, bezrobocia oraz odsetka osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w stosunku do średniej dla wszystkich gmin wiejskich, wiejsko-miejskich i miast do 35 tys. mieszkańców w województwie pomorskim. Listę obszarów słabych strukturalnie ustalono wg danych pochodzących ze statystyki publicznej, dostępnych na początek roku 2007. W oparciu o te dane lista obowiązuje do końca 2010 r., kiedy przewidziano jej aktualizację.

W oparciu o delimitację obszarów strukturalnie słabych sformułowano **szereg preferencji dla projektów** zlokalizowanych na ww. terenach w wybranych Osiach Priorytetowych RPO WP.

Preferencje te dotyczą następujących Osi Priorytetowych:

- 1) Oś Priorytetowa 1. *Rozwój i innowacje w MŚP* (Poddziałanie 1.1.1) – w zakresie wsparcia dotacyjnego dla mikroprzedsiębiorstw;
- 2) Oś Priorytetowa 5. *Środowisko i energetyka przyjazna środowisku* (Działanie 5.5) – ograniczenie możliwości wymiany, rozbudowy i budowy nowych sieci elektrycznych niskiego i średniego napięcia wyłącznie do obszarów słabych strukturalnie;
- 3) Oś Priorytetowa 6. *Turystyka i dziedzictwo kulturowe* (Działanie 6.1);
- 4) Oś Priorytetowa 8. *Lokalna infrastruktura podstawowa* (Działanie 8.1 i 8.2);
- 5) Oś Priorytetowa 9. *Lokalna infrastruktura społeczna i inicjatywy obywatelskie* (Działania 9.1-9.3).

Dotychczas status obszarów słabych strukturalnie (spełnianie trzech cech w jednym roku) posiadały **44 gminy** (zamieszkałe przez 14% ludności województwa). W wyniku aktualizacji, **lista ta została uzupełniona o trzy nowe gminy** (Cewice, Czarne, Karsin). Ogółem na obszarach słabych strukturalnie po aktualizacji mieszka 15% ludności regionu.

Zmiana opisu przepływów finansowych RPO WP wynika z wejścia w życie z dniem 1 stycznia 2010 r. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240), ma **charakter techniczny i jest zmianą horyzontalną** – dotyczy wszystkich programów operacyjnych realizowanych w ramach NSRO 2007-2013. Zmiana ta została uzgodniona pomiędzy Ministrem Rozwoju Regionalnego i Komisją Europejską w 2009 r.

Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany RPO WP zostało uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Pomorskim Państwowym Inspektorem Sanitarnym zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

W dniu 1 czerwca 2010 r. Zarząd Województwa Pomorskiego wystąpił do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z wnioskiem o wyrażenie zgody na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany RPO WP, przyjętego uchwałą nr 675/323/10 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 1 czerwca 2010 r., na podstawie art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.). Jako powód odstąpienia od przeprowadzenia powyższej oceny wskazano techniczny charakter zmian, stanowiący niewielką modyfikację w treści RPO WP, które nie spowodują znaczącego oddziaływania na środowisko.

W dniu 02 czerwca 2010 r. Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem nr SE.NS-80/490/101o/BK/10 uzgodnił bez uwag odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany RPO WP.

W dniu 02 czerwca 2010 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku pismem nr RDOŚ-22-WOO-7040/40/10/AT również pozytywnie uzgodnił wniosek o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany RPO WP.

W poniższej tabeli przedstawiono wpływ projektu zmiany RPO WP na uwarunkowania wynikające z art. 49 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Wpływ projektu zmiany Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 na uwarunkowania wynikające z art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko

Lp.	Uwarunkowania art. 49 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko	Wpływ projektu zmiany Programu
1.	<p>charakter działań przewidzianych w dokumentach, o których mowa w art. 46 i 47, w szczególności:</p> <p>a) stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć,</p> <p>b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach,</p> <p>c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska,</p> <p>d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska</p>	<p>Projekt zmiany RPO WP nie wpływa na zmianę podejścia w zakresie przesłanek opisanych w ust. 1 art. 49.</p> <p>JESSICA</p> <p>W ramach zmian w związku z Inicjatywą JESSICA nie przewiduje się wprowadzenia nowych typów projektów do Programu, a jedynie wewnętrzne przesunięcia niewielkiej alokacji środków i wybranych rodzajów przedsięwzięć pomiędzy Osiami Priorytetowymi oraz zmianę sposobu ich finansowania (wsparcie zwrotne zamiast dotacyjnego).</p> <p>Potencjalny wpływ proponowanych zmian na środowisko może być rozpatrywany w kontekście Osi Priorytetowej 1., Osi Priorytetowej 3. i Osi Priorytetowej 5., ze względu na fakt, iż w obrębie tych Osi następuje przesunięcie rodzajów przedsięwzięć.</p> <p>Prognoza oddziaływania na środowisko przygotowana dla RPO WP i przyjęta przez Zarząd Województwa Pomorskiego uchwałą nr 748/312/06 z dnia 4 sierpnia 2006 r. nie wskazała istotnych zagrożeń dla środowiska na skutek realizacji przedsięwzięć w zakresie rozwoju instytucji otoczenia biznesu, rozwoju funkcji miejskich i metropolitalnych, w tym transportu zbiorowego, czy wzmacniania efektywności energetycznej oraz zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii.</p> <p>Prognoza oddziaływania RPO WP na środowisko sformułowała w powyższych obszarach następujące wnioski:</p> <p><i>„Potencjalnie uciążliwe oddziaływanie celów „środowiskowych” stanowi kolejne potwierdzenie potrzeby ograniczania – u źródła – ilości wytwarzanych odpadów, produkowanych ścieków i zużywanej (w ogóle, nie tylko nieodnawialnej) energii. Tak bardzo są tu potrzebne rozwiązania innowacyjne – nie tylko podnoszące wydajność produkcji i efektywność gospodarowania, ale oszczędzające środowisko. Przedsięwzięcia zgrupowane w celach działań:</i></p> <p><i>(...) wytwarzanie energii cieplnej i elektrycznej w układzie skojarzonym w systemach scentralizowanych</i></p>

		<p><i>(przy formułowaniu celu założono oszczędność paliw stałych);</i></p> <p><i>(...) podnoszenie atrakcyjności obszarów miejskich i aktywizacja gospodarcza terenów zdegradowanych w miastach powyżej 35 tys. mieszkańców (założeniem jest poprawa stanu przestrzeni – w tym krajobrazu);</i></p> <p><i>niosą ze sobą niewielkie skutki środowiskowe. Wynika to po części z ograniczonego zakresu terytorialnego, a także niewielkiej liczby możliwych przedsięwzięć.”</i></p> <p>Obszary słabe strukturalnie</p> <p>Aktualizacja listy obszarów słabych strukturalnie przewidziana została w pierwotnej wersji Programu, a proponowana zmiana sprowadza się do zmiany horyzontu czasowego analizowanych wskaźników społeczno-gospodarczych i przyspieszenia terminu aktualizacji (I połowa 2010 r. zamiast II połowy 2010 r.).</p> <p>Zmiana nie ma oddziaływania na środowisko.</p> <p>Przepływy finansowe</p> <p>Modyfikacja opisu przepływów finansowych jest zmianą czysto techniczną i wynika z dostosowania treści RPO WP do obowiązujących przepisów o finansach publicznych.</p> <p>Zmiana nie ma oddziaływania na środowisko.</p>
2.	<p>rodzaj i skala oddziaływania na środowisko, w szczególności:</p> <p>a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań,</p> <p>b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych,</p> <p>c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska;</p>	<p>Projekt zmiany RPO WP nie wpływa na zmianę podejścia w zakresie przesłanek opisanych w ust. 2 art. 49.</p> <p>JESSICA</p> <p>W ramach zmian w związku z Inicjatywą JESSICA nie przewiduje się wprowadzenia nowych typów projektów do Programu, a jedynie wewnętrzne przesunięcia niewielkiej alokacji środków i wybranych rodzajów przedsięwzięć pomiędzy Osiami Priorytetowymi oraz zmianę sposobu ich finansowania (wsparcie zwrotne zamiast dotacyjnego).</p> <p>Potencjalny wpływ proponowanych zmian na środowisko może być rozpatrywany w kontekście Osi Priorytetowej 1., Osi Priorytetowej 3. i Osi Priorytetowej 5., ze względu na fakt, iż w obrębie tych Osi następuje przesunięcie rodzajów przedsięwzięć.</p> <p>Prognoza oddziaływania na środowisko przygotowana dla RPO WP i przyjęta przez Zarząd Województwa Pomorskiego uchwałą nr 748/312/06 z dnia 4 sierpnia 2006 r. nie wskazała istotnych zagrożeń dla środowiska na skutek realizacji przedsięwzięć w zakresie rozwoju instytucji otoczenia biznesu, rozwoju funkcji miejskich i metropolitalnych, w tym transportu zbiorowego, czy wzmacniania efektywności energetycznej oraz zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii.</p>

Prognoza oddziaływania RPO WP na środowisko sformułowała w powyższych obszarach następujące wnioski:

*„Najsilniejsze pozytywne oddziaływanie na stan środowiska naturalnego, a w rezultacie na podstawy stałej poprawy zdrowotności i jakości życia jego mieszkańców, będzie miała realizacja działań zawartych w Priorytecie 6 – **Środowisko i energetyka przyjazna środowisku** (...).*

*Poprawie jakości wdychanego powietrza będzie sprzyjać zmiana struktury zużywanych paliw, w tym zmniejszenie udziału paliw stałych zużywanych w systemach ciepłowniczych, ich modernizacja, a także wyposażanie w instalacje ograniczające emisję zanieczyszczeń do atmosfery (Priorytet 6 – **Środowisko i energetyka przyjazna środowisku** Działanie 6.5.). Duży wpływ na poprawę stanu środowiska, a pośrednio na zdrowie ludzi będzie miał zakładany w RPO rozwój energetyki odnawialnej (Działanie 6.4.) i wynikające stąd zmniejszenie emisji szkodliwych zanieczyszczeń pyłowo-gazowych, powstających podczas spalania stosowanych w energetyce i motoryzacji paliw kopalnych. Istotna dla zdrowia ludzi będzie tu szansa na spadek zagrożenia globalnym ociepleniem klimatu i wzrostem promieniowania ultrafioletowego.”*

Uwaga: chodzi o obecną Oś Priorytetową 5., z której przesunięto część alokacji wraz z wybranymi typami projektów do Osi Priorytetowej 3..

*„Na terenach gęsto zaludnionych – zwłaszcza na obszarze metropolii i dużych miast przewidziano przedsięwzięcia zmniejszające uciążliwość komunikacyjną, głównie w zakresie rozwoju systemów transportu zbiorowego (Priorytet 4 – **Funkcje miejskie i metropolitalne**, (...).*

*Do działań kompensacyjnych zaliczyć należy także wzrost jakości przestrzeni publicznych, zwiększanie ilości i jakości terenów zielonych, wysokiej klasy obiektów rekreacyjno-sportowych, parków i skwerów – w tym terenów pozyskanych w wyniku rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich (Priorytet 4 – **Funkcje miejskie i metropolitalne** (...). Sprzyjać one będą poprawie warunków do odpoczynku i rekreacji mieszkańców dużych miast i szczególnie metropolii trójmiejskiej.*

Uwaga: chodzi o obecną Oś Priorytetową 3. *Funkcje miejskie i metropolitalne.*

Obszary słabe strukturalnie

Aktualizacja **listy obszarów słabych strukturalnie** przewidziana została w pierwotnej wersji Programu, a proponowana zmiana sprowadza się do zmiany horyzontu czasowego analizowanych wskaźników społeczno-gospodarczych i przyśpieszenia terminu aktualizacji (I połowa 2010 r. zamiast II połowy 2010 r.).

Zmiana nie ma oddziaływania na środowisko.

Przepływy finansowe

		<p>Modyfikacja opisu przepływów finansowych jest zmianą czysto techniczną i wynika z dostosowania treści RPO WP do obowiązujących przepisów o finansach publicznych.</p> <p>Zmiana nie ma oddziaływania na środowisko.</p> <p>Oddziaływanie transgraniczne projektowanych zmian</p> <p>Zgodnie z Prognozą oddziaływania RPO WP na środowisko:</p> <p><i>„Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 nie przewiduje realizacji przedsięwzięć zaliczanych do szczególnie szkodliwych dla środowiska. Planowany rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, infrastruktury transportowej o znaczeniu regionalnym (poza korytarzem TEN-T), przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami oraz oczyszczania ścieków obejmujących swym zasięgiem mniej niż 15 tys RLM oraz źródeł spalania paliw poniżej 50 MW nie wskazuje na możliwość negatywnego oddziaływania transgranicznego, mogącego objąć terytorium innych państw.”</i></p>
3.	<p>cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:</p> <p>a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu,</p> <p>b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym</p>	<p>Projektowane zmiany RPO WP nie wpływają na obszary Natura 2000.</p> <p>Każde przedsięwzięcie realizowane w ramach Programu podlega ocenie oddziaływania na środowisko m.in. w zakresie potencjalnego wpływu na obszary chronione w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym (w tym obszary Natura 2000).</p>